

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ว่าด้วยระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยระบบการศึกษาสำหรับ
ชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2527 เฉพาะบางหัวข้อที่เกี่ยวกับสภาพของนิสิต

ตอนที่ 2 ว่าด้วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรภูมิหลังและปัญหาส่วนตัว

ตอนที่ 1 ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยระบบการศึกษาสำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต
พ.ศ. 2527 ในที่นี้ขอกล่าวเฉพาะบางหัวข้อที่เกี่ยวกับสภาพของนิสิตเท่านั้น คือ

1. ระบบการศึกษา

1.1 ปีการศึกษาหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา (Semester) คือ
ภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อน (Summer Session) ต่อจาก
ภาคการศึกษาปลายอีก 1 ภาคก็ได้ ภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า
15 สัปดาห์ ส่วนภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาการศึกษาประมาณ 6 สัปดาห์ ทั้งนี้ต้องมีชั่วโมงเรียน
ของแต่ละรายวิชาเท่ากับชั่วโมงเรียนในภาคการศึกษา

1.2 เวลาการศึกษา 1 ปีการศึกษา หมายถึง 2 ภาคการศึกษา หรือ 2 ภาค
การศึกษา กับ 1 ภาคฤดูร้อน แล้วแต่กรณี

เวลาการศึกษาของฤดูร้อน 3 ภาค ให้เทียบเท่ากับเวลาการศึกษาของ
ภาคการศึกษา 1 ภาค

1.3 หน่วยกิต หมายถึง หน่วยที่ใช้แสดงปริมาณการศึกษา การกำหนดหน่วยกิต
แต่ละรายวิชา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1.3.1 การบรรยาย หรือการเรียนการสอนที่เทียบเท่า 1 ชั่วโมง
ต่อสัปดาห์ ตลอดภาคการศึกษา หรือประมาณ 15 ชั่วโมง ในภาคการศึกษาหนึ่ง คิดเป็นปริมาณ
การศึกษา 1 หน่วยกิต

1.3.2 การปฏิบัติการหรือการทดลองหรือการฝึกที่ใช้เวลาปฏิบัติ 2 ถึง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคการศึกษา หรือระหว่าง 30 ถึง 45 ชั่วโมง ในภาคการศึกษาหนึ่ง คิดเป็นปริมาณการศึกษา 1 หน่วยกิต

1.3.3 การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม (ภาคฝึกงานอาชีพ) ที่ใช้เวลาฝึก 3 ถึง 6 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์ ตลอดภาคการศึกษา หรือระหว่าง 45 ถึง 90 ชั่วโมง ในภาคการศึกษาหนึ่ง คิดเป็นปริมาณการศึกษา 1 หน่วยกิต

1.4 หน่วยกิตเรียน หมายถึง จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน

1.5 หน่วยกิตคำนวณรายภาค หมายถึง จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดของทุกรายวิชาที่นิสิตได้รับ A, B, C, D และ F ในภาคนั้น

1.6 หน่วยกิตคำนวณสะสม หมายถึง จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดของทุกรายวิชา ทุกครั้งที่นิสิตได้รับ A, B, C, D และ F

1.7 หน่วยกิตสอบได้ หมายถึง จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่นิสิตได้รับ A, B, C, D และ S ในกรณีที่นิสิตสอบได้รายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง หรือสอบได้รายวิชาใดที่ระบุไว้ว่าเทียบเท่ารายวิชาที่สอบได้มาแล้ว ให้นับจำนวนหน่วยกิตสอบได้ครั้งแรกเพียงครั้งเดียว

1.8 สถานิสิกมี 2 ประเภท คือ สภาพปกติ และสภาพพิพาทันท์

1.8.1 นิสิตสภาพปกติ ได้แก่

1.8.1.1 นิสิตที่ลงทะเบียนเรียน เป็นภาคการศึกษาแรก หรือ

1.8.1.2 นิสิตที่สอบได้เต็มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

1.8.2 นิสิตสภาพพิพาทันท์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้เต็มเฉลี่ยสะสมตั้งแต่

1.50 ถึง 1.99

2. เวลาเรียน

นิสิตจะเข้าสอบในรายวิชาใด มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น ในกรณีที่นิสิตมีเวลาเรียนต่ำกว่านี้ อาจารย์ผู้สอนอาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เข้าสอบในรายวิชานั้นได้

3. การประเมินผลการศึกษาและการคำนวณแต้มเฉลี่ย

3.1 การประเมินผลการศึกษา ให้กระทำเมื่อสิ้นสุดการศึกษาแต่ละภาคการศึกษา

3.2 การคำนวณแต้มเฉลี่ย แต้มเฉลี่ยมี 2 ประเภท ซึ่งคำนวณได้ดังต่อไปนี้

3.2.1 แต้มเฉลี่ยรายภาค ให้คำนวณจากผลการศึกษาของนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตคำนวณกับแต้มประจำสัญลักษณ์ที่นิสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตคำนวณรายภาค

3.2.2 แต้มเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการศึกษาของนิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคที่กำลังคิดคำนวณ โดยเอาผลรวมของผลคูณของหน่วยกิตคำนวณกับแต้มประจำสัญลักษณ์ที่นิสิตได้รับในแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยผลรวมของจำนวนหน่วยกิตคำนวณสะสม

4. การจำแนกสภาพนิสิต

4.1 การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษา หรือ เมื่อสิ้นภาคฤดูร้อนสุดท้าย สำหรับนิสิตที่ศึกษาครบตามหลักสูตร และมีคุณสมบัติครบถ้วนแล้วก่อนที่จะได้รับปริญญา เว้นแต่นิสิตที่เข้าศึกษาเป็นภาคการศึกษาแรก ให้จำแนกสภาพนิสิต เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่สอง นับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา

4.2 ผลการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้นำไปรวมกับผลการศึกษาในภาคการศึกษาถัดไป ที่นิสิตผู้นั้นลงทะเบียนเรียน และมีหน่วยกิตคำนวณเพื่อจำแนกสภาพนิสิต

4.3 การจำแนกสภาพนิสิต ให้พิจารณาว่าเป็นนิสิตสภาพปกติหรือนิสิตสภาพวิงวอนตามข้อ 1.8

5. การพ้นสถานภาพการเป็นนิสิต

นิสิตจะพ้นสถานภาพการเป็นนิสิตในกรณีดังต่อไปนี้

5.1 เมื่อศึกษาครบตามหลักสูตร และได้รับปริญญา

5.2 เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะดีให้ลาออก

5.3 เมื่อพ้นกำหนดเวลา 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาแล้วยังไม่มาลงทะเบียนเรียน หรือไม่ได้มารักษาสถานภาพการเป็นนิสิต

5.4 เมื่อมีการจำแนกสภาพนิสิต และได้แต้มเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50

5.5 เมื่อเป็นนิสิตสภาพวิथाทัณฑ์ที่มีแต้มเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.80 สองภาคการศึกษา ที่มีการจำแนกสภาพนิสิตต่อเนื่องกัน

5.6 เมื่อเป็นนิสิตสภาพวิथाทัณฑ์ 4 ภาคการศึกษา ที่มีการจำแนกสภาพนิสิตต่อเนื่องกัน แล้วยังไม่พ้นสภาพวิथाทัณฑ์

5.7 เมื่อมีระยะเวลาการศึกษาครบ 16 ภาคการศึกษา หรือเทียบเท่า สำหรับหลักสูตร 4 ปี หรือ 20 ภาคการศึกษา หรือเทียบเท่าหลักสูตร 5 ปี หรือ 24 ภาคการศึกษา หรือเทียบเท่าหลักสูตร 6 ปี แล้วยังมีจำนวนหน่วยกิตสอบได้ไม่ครบตามหลักสูตร หรือได้แต้มเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

5.8 เมื่อคณบดีสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต ตามข้อการลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด

5.9 เมื่อทำผิดระเบียบอื่นของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมีประกาศให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ฝ่ายวิชาการ 2527 : 1-3)

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรภูมิหลังและปัญหาส่วนตัว

ตัวแปรภูมิหลัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรภูมิหลังที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้มีผู้ทำการศึกษารววิจัย เช่น

สุวิทย์ สมานมิตร (2515 : 97) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษากรณีนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2515 พบว่า เพศ อายุ คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และการเลือกคณะที่กำลังศึกษาอยู่ นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตแตกต่างกัน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2514 : 5) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตสาขามัธยมศึกษา จำนวน 336 คน ที่เรียนจบ กศ.บ. ในเดือนมีนาคม 2513 จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา 5 แห่ง คือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน

มหาสารคาม และพิษณุโลก พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง อายุ จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเป็นบุตร และจำนวนพี่น้องที่จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า

พรทิพย์ ถาวรจักร์ (2524 : 26) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2524 จำนวน 2,650 คน และ 2,541 คน ตามลำดับ พบว่า องค์ประกอบด้านนิสิตที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ ตัวแปรด้าน เพศ คณะ จำนวนครั้งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ลำดับที่เลือกของคณะที่ศึกษา และจำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน จิตรานภา กุณฑลบุตร (2522 : 44) ได้ศึกษาสมการที่เหมาะสม ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2517-2521 จำนวนทั้งสิ้น 1,568 คน พบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพศ อายุ และภูมิลำเนา

อัญญา กรณิศนันท์ (2527 : 67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอันดับการเลือก และคะแนนสอบคัดเลือกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจำนวนปีที่ใช้ในการศึกษา ของนิสิตสาขาวิชา สังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518-2521 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 5,104 คน พบว่า อันดับการเลือกคณะที่ศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีสหสัมพันธ์อย่างง่ายที่ระดับนัยสำคัญ .01

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าตัวแปรภูมิลำเนาที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้วิจัยบางคนได้ศึกษา เปรียบเทียบตัวแปรภูมิลำเนา ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่น

ศศิธร แม้นสงวน (2523 : 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิลำเนาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ โดยใช้ประชากรรวม 2,986 คน ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518 และสภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้สำเร็จปีการศึกษา 2521 พบว่า อายุ รายได้ขณะที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนา ก่อนเข้าศึกษา ลำดับที่การเป็นบุตร จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวนพี่น้องที่ได้รับการศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5 หรือเทียบเท่า และระดับการศึกษาของบิดามารดาของบัณฑิตในแต่ละคณะ เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถนำมาจำแนกกลุ่มของบัณฑิต ระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สุจิตรา จันทรสว่าง (2528 : 42) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลัง และวิธีการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ศึกษาในหลักสูตรปริญญาต่อเนื่อง 2 ปี เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2523 สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตรุ่นแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในปีการศึกษา 2525 พบว่า ภูมิหลังของบัณฑิตเปรียบเทียบระหว่างบัณฑิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีเพศ อายุขณะศึกษา รายได้ประจำ อาชีพของบิดา และอาชีพของคู่สมรส เป็นตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนในสาขาวิทยาการจัดการ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นตัวแปรที่มีความแตกต่าง ระหว่างสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรภูมิหลังไว้ เช่น ฮาร์เลย์ (Harley, 1976 : 42-43-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเลือกลำดับตัวแปรและสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการระหว่างนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 พบว่า การศึกษาของบิดามารดา แรงจูงใจในการเรียนรู้ จะช่วยทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษาได้ เซกตัน (Sexton, 1961) ได้ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของบุตรอย่างมาก วอร์ธิงตัน และ แกรนท์ (Worthington and Grant, 1971 : 7-10) ได้ศึกษาองค์ประกอบของความสำเร็จด้านวิชาการ การวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ พบว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัว มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ (University of Utah) อัดัม และ ฟิลลิปส์ (Adams and Phillips, 1972 : 155-164) ได้ศึกษามูลเหตุและผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน พบว่า ลำดับที่การเกิดต่างกัน ของกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเชื้อชาติต่างกัน มีสัมฤทธิ์ผลต่างกัน คือ ลูกคนโตจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่าลูกคนอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตัวแปรปัญหาส่วนตัว

ได้มีผู้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น อรพินทร์ นิมิตรนิวัฒน์ (2522 : 38) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาส่วนตัว กับสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษามหาวิทยาลัย ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 9 แห่ง จำนวน 1,529 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหา มูนนี่ ฟอรัมซี พบว่าปัญหาส่วนตัวด้านการเงิน ด้านกิจกรรมและบริการของมหาวิทยาลัย ด้านเพื่อนและการเข้าสังคม ด้านความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ด้านการปรับตัวทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยในส่วนกลาง และปัญหาส่วนตัวที่ศึกษาทั้ง 9 ด้าน มีความสัมพันธ์ทุกข้อกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ทรงศรี สนธิทรัพย์ (2522 : 87) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัวระหว่างนักศึกษาระดับสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร กับผู้ที่จะไม่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตรในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยนิสิตที่จะสำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตร 579 คน และนิสิตที่จะสำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร 425 คน ใช้แบบสอบถามซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหา มูนนี่ ฟอรัมซี ได้ข้อค้นพบดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาระดับสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร มีปัญหาส่วนตัว มากกว่าผู้ที่สำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตรในหมวดการเงิน บ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว ($p < .01$)
2. นิสิตนักศึกษาชายระดับสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร มีปัญหาส่วนตัวมากกว่านิสิตนักศึกษาชายระดับสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตรในหมวดการเงิน ($p < .01$)
3. นิสิตนักศึกษาหญิงระดับสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร มีปัญหาส่วนตัวมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิงระดับสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตรในหมวดบ้านและสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว ($p < .05$)
4. ในกลุ่มผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร พบว่านิสิตนักศึกษาชาย มีปัญหาส่วนตัวมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง ในหมวดเพศ ($p < .05$) และหมวดการเงิน ($p < .01$)

5. ในกลุ่มผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาของหลักสูตร พบว่านิสิตนักศึกษาชาย มีปัญหาส่วนตัวมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง ในหมวดการเงินและเพศ ($p < .01$) แต่ปัญหาส่วนตัวน้อยกว่าในหมวดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน ($p < .05$)

6. โดยส่วนรวมพบว่า นิสิตนักศึกษาชายมีปัญหาส่วนตัวมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิงในหมวดการเงิน เพศ ($p < .01$) และรวมทุกหมวด ($p < .05$) แต่มีปัญหาส่วนตัวน้อยกว่าในหมวดอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน ($p < .05$)

วรรณภา ปุณณโชติ และ วัชรวิ ททรัพย์มี (2527 : 295) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และการให้บริการคำปรึกษาแนะแนว ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 3,029 คน จากคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง และอาจารย์แนะแนวของมหาวิทยาลัยดังกล่าว แห่งละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสำรวจปัญหานิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งสร้างตามแนวแบบสำรวจปัญหา มุนนีย์ ฟอรัมซี พบว่า ปัญหาของนิสิตนักศึกษารวม 10 มหาวิทยาลัย ร้อยละสูงสุดของจำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีปัญหามากในแต่ละด้าน ดังนี้ ร้อยละ 13 มีปัญหามากในด้านสุขภาพ ร้อยละ 7 มีปัญหามากในด้านการเงิน ร้อยละ 36 มีปัญหามากในด้านกิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 9 มีปัญหามากในด้านเพื่อนและการเข้าสังคม ร้อยละ 10 มีปัญหามากในด้านบุคลิกภาพ ร้อยละ 16 มีปัญหามากในด้านอารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับตน ร้อยละ 18 มีปัญหามากในด้านเพศ ร้อยละ 15 มีปัญหามากในด้านบ้านและครอบครัว ร้อยละ 25 มีปัญหามากในการปรับตัวด้านการเรียน นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค มีปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง อย่างมีนัยสำคัญ ในด้านสุขภาพ 2 เรื่อง การเงิน 5 เรื่อง กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ 4 เรื่อง แต่นิสิตนักศึกษาในส่วนกลางมีปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาในส่วนภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการเงิน 3 เรื่อง กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ 6 เรื่อง และส่วนรวมด้านนี้ด้วย อารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับตน 1 เรื่อง เพศ 3 เรื่อง บ้านและสภาพครอบครัว 4 เรื่อง และส่วนรวมของด้านนี้ด้วย การปรับตัวด้านการเรียน 1 เรื่อง นิสิตนักศึกษาชายมีปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการเงิน กิจกรรมและการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อนและการเข้าสังคม เพศ บ้านและสภาพครอบครัว และส่วนรวม 9 ด้าน แต่นิสิตนักศึกษาหญิงมีปัญหามากกว่านิสิตนักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านสุขภาพ อารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับตน

สุรางค์ ไคว่ตระกูล (2504) ได้ทำการศึกษาปัญหาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2503-2504 โดยพัฒนาแบบสำรวจจากรายการปัญหาที่รวบรวมได้จากนิสิต ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งรายการปัญหาจากแบบสำรวจปัญหา มุ่งเน้นในบางส่วน สำรองปัญหา 9 ด้าน กลุ่มตัวอย่างสุ่มจากนิสิตคณะต่าง ๆ ในอัตราร้อยละ 12 ผลปรากฏว่า นิสิตประสบปัญหา มาก ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ในด้านครอบครัว ปัญหาที่นิสิตชายประสบมากกว่านิสิตหญิง ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบิดามารดา และเศรษฐกิจครอบครัว ในด้านบุคลิกภาพส่วนตัว ปัญหาที่นิสิตประสบเป็น จำนวนมาก ได้แก่ต้องการเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ และมักลังเล ในการตัดสินใจในด้านการคบเพื่อนต่างเพศ พบว่านิสิตชายประสบปัญหามากกว่านิสิตหญิง สำหรับ ปัญหาที่นิสิตหญิงประสบกันเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ต้องการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อน และ ไม่ชอบสนทนากับเพื่อนต่างเพศที่ไม่สุภาพ ในด้านการคบเพื่อนเพศเดียวกัน ที่เป็นปัญหามากคือ รู้สึกไม่สบายใจที่เพื่อนบางคนแบ่งชั้นวรรณะ ในด้านการเรียน นิสิตชายมีปัญหาเนื่องจากวิธีเรียน ของตนบกพร่อง ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน ส่วนนิสิตหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับการฟังบรรยายไม่เข้าใจ ทำให้เบื่อวิชานั้น ๆ ในด้านการเงิน นิสิตชายมีปัญหาว่านิสิตหญิง คือต้องการหารายได้ ระหว่างการศึกษาเล่าเรียน ด้านสุขภาพ นิสิตชายส่วนใหญ่มีปัญหาไม่ได้รับประทานอาหารอย่าง เพียงพอ ส่วนการรู้สึกเหนื่อยง่าย เป็นปัญหาของทั้งนิสิตชายและหญิง ในด้านที่อยู่อาศัย พบว่า นิสิตทั้งชายและหญิงจำนวนหนึ่งพักอาศัยในสภาพแวดล้อมที่ทำให้การเรียนไม่สะดวก เช่น มีเสียง อึกทึก มีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางมามหาวิทยาลัย เป็นต้น ส่วนในด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ นิสิตทั้งชายและหญิงรู้สึกว่าอาจารย์ให้ความสนิทสนมกับนิสิตน้อยเกินไป อาจารย์ไม่สนใจนิสิต ไม่ค่อยมีเวลาว่างให้นิสิตเข้าปรึกษา และนิสิตลำบากใจที่จะปรับตัวเข้ากับอาจารย์

สุภาพธรรม โคตรจรัส (2524 : 206) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากปัญหาการปรับตัวทั้งหมด 11 ด้าน กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2,009 คน สุ่มจากนิสิตทุกระดับชั้นเรียน จากทุกคณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจปัญหาของนิสิต นักศึกษา ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสำรวจปัญหา มุ่งเน้น ฟอรัมซี ได้ผลว่า เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด พบว่า ปัญหาด้านการปรับตัวทางการเรียน ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์ ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัญหาด้านการ ปรับตัวทางเพศ มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ ระดับชั้นเรียน และสาขาวิชาที่เรียน พบว่า ปัญหาด้านการปรับตัวทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มตัวอย่างเกือบทุกกลุ่ม เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ตัวทำนายที่ดี ได้แก่ ปัญหาด้านการปรับตัวทางการเรียน ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว ด้านการเงิน และที่อยู่อาศัย ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้านการปรับตัวทางเพศ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ร้อยละ 11.82 ($R = .3438$) ปัญหาการปรับตัวของนิสิตส่วนใหญ่ ในกลุ่มตัวอย่างเกือบทุกกลุ่ม นิสิตประสบปัญหามากที่สุดในด้านการปรับตัวทางการเรียน ประสบปัญหาน้อยที่สุดในด้านการปรับตัวทางเพศ นิสิตประสบปัญหาค่อนข้างมาก ในด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตประสบปัญหาค่อนข้างน้อย ในด้านศิลปธรรมจรรยาและศาสนา ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย และด้านบ้านและครอบครัว

สุวิทย์ สมานมิตร (2515 : 97) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหาด้านสุขภาพ มีความรู้สึกว่าตนเองเหนื่อยและอ่อนเพลีย ง่วงนอนในชั้นเรียน ในด้านการเงินก็รู้สึกว่าจะตนเองขาดแคลนเงินเป็นประจำ ด้านการเรียนก็ขาดเรียนบ่อย เล่นกีฬา มากจนเสียการเรียน มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ ได้มีผู้ทำการศึกษาเช่นกัน เช่น คาร์ (Carr, 1956) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยฟลอริดา ปีการศึกษา 1951-1952 โดยใช้แบบสำรวจปัญหามุนีเย่ สำหรับนักศึกษา ใช้คะแนนเฉลี่ย (GPA) และคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน ACE เป็นเกณฑ์ในการแยกกลุ่มเรียนดีและกลุ่มเรียนอ่อน กลุ่มเรียนดีคือ ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม หรือคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐานในกลุ่มร้อยละ 10 สูงสุด และกลุ่มเรียนอ่อน คือ ผู้ที่ได้คะแนนดังกล่าวในกลุ่มร้อยละ 10 ต่ำสุด ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเรียนดีและเรียนอ่อน กลุ่มละ 150 คน พบว่าในกลุ่มเรียนดีมีนักศึกษาหญิงมากกว่าชาย เมื่อพิจารณารวมปัญหาทั้งหมด พบว่า กลุ่มเรียนดีมีจำนวนปัญหาน้อยกว่ากลุ่มเรียนอ่อน และเมื่อแยกพิจารณาปัญหาในแต่ละด้าน พบว่ากลุ่มเรียนอ่อนมีปัญหามากกว่ากลุ่มเรียนดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการปรับตัวทางการเรียน ปัญหาที่กลุ่มเรียนดีมีความกังวลมากกว่ากลุ่มเรียนอ่อน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเป้าหมาย

ระยะยาว และกังวลน้อยกว่าในปัญหาเกี่ยวกับเป้าหมายในปัจจุบัน กลุ่มเรียนอ่อนมีการปรับตัวที่ดีกว่ากลุ่มเรียนดี ในด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ และความสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งกลุ่มเรียนดีและกลุ่มเรียนอ่อนมีปัญหาในด้านการปรับตัวทางส่วนตัวและสังคมมากกว่าทางด้านศาสนา ปรัชญา และความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

ดี เซนา (De Sena, 1966) ใช้แบบสำรวจปัญหาคุณนีย์ สำหรับนิสิตนักศึกษา ศึกษาความแตกต่างของปัญหาการปรับตัวระหว่างนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ค่ากว่า และสอดคล้องกับความสามารถ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเพนซิลวาเนีย กลุ่มละ 42 คน พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถมีปัญหาน้อยกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าความสามารถ ในด้านการเงิน ที่อยู่อาศัยและการงาน และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ปัญหาที่นิสิตทั้ง 3 กลุ่ม ประสบเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้คือ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว และด้านการปรับตัวทางเพศ

มอนต์โกเมอรี (Montgomery, 1969) ศึกษาความแตกต่างในด้านที่ไม่ใช่ลักษณะทางเขาวนปัญญาของนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีอัตราการเสี่ยงต่อความสำเร็จทางการเรียนสูง 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ประสบและไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน จำนวนทั้งสิ้น 124 คน โดยสุ่มจากนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่จบการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาด้วยคะแนนในอันดับที่เท่ากันหรือต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไคล์ที่ 40 ในปี ค.ศ. 1968 เป็นนิสิตที่เรียนเต็มเวลา และเรียนมาแล้ว 2 ภาคการศึกษา โดยใช้แบบสำรวจปัญหาคุณนีย์ แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติทางการเรียน (SSHA) แบบทดสอบความสามารถในการฟัง และแบบสอบถามประวัติ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในตัวแปรดังต่อไปนี้ นิสิตที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้ามากกว่า มีความสามารถในการฟังสูงกว่า และมีปัญหาด้านการเงิน ด้านที่อยู่อาศัยและการงาน มากกว่านิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน และจากข้อมูลพบแนวโน้มว่าความสำเร็จทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของครอบครัวมากกว่าสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้ประสบความสำเร็จทางการเรียนมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่กว่า มีคะแนนนิสัยและทัศนคติทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน

จากงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรปัญหาส่วนตัวในและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้นนั้น
ซึ่งจะมีทั้งศึกษาถึงความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มของ
นิสิตนักศึกษา ผลของงานวิจัยพอจะสรุปได้ว่า ปัญหาส่วนตัวเกือบทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และส่วนมากจะพบว่านิสิตนักศึกษาที่เรียนอ่อนจะมีปัญหาส่วนตัวมากกว่านิสิตนักศึกษา
ที่เรียนดี จากผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้ผู้วิจัยเองได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังและปัญหา
ส่วนตัว ของนิสิตสภาพิทยาทัณฑ์กับนิสิตสภาพปกติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งวิธีการดำเนินการ
วิจัยและผลของการวิจัยจะได้กล่าวในบทต่อ ๆ ไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย